

SEP. 1926

LÓRÁNT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTODALLAMOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:
Benedek Elek

Digitized by Google

SOMÁNYI
5. ÉVI.
18. SZ. 1926.
18. 19.

HONIG & RAYER, OMARÉ

Karszt.

Irtá: REMÉNYIK SÁNDOR.

Hogy volt, hogy nem volt, igaz, nem igaz:
 Én nem tudom, de így halottam ezt:
 Ahol ma istentelen sírkövek
 Sorakoznak az Adria fölé,
 Ott a hegyet rég erdő borította,
 Gigászi szállfák reugetegje lengett,
 Óriás-üstök, sámsoni haj.

Am titokzatos törpék serege,
 Tengerbe tündérvárost építő,
 Alattomosan fölkuosztott reá,
 Ledöntötte az élőfát cölöpnek,
 Levágta a hegy-Sámson lombhaját.

Karszt lett a Karszt,
 De Venecze fölépült.

A tündérváros messze, messze van,
 És a cölöpök mélyen víz alatt.
 A vak hegy-Sámson odáig nem lát,
 Magát látja csak, mindig csak magát,
 Acél hulámokon tar homlokát:
 Jaj, hova lettek örökké zöld fái?!

Irgalmas szél, ki messze keredesz,
 S a tengert járod és a végtelent,
 S lengeted holt fényőfák illatát:
 Sugd meg neki, hogy mégse volt hiába,
 Hogy nem hiába hullt le koronája. —
 Valahol messze tündérváros épült
 Halott szállfáiból.

(Lavrana.)

A rongyos nadrág meséje.

Irtá: PAP JÓZSEF.

En is szerettem volna ott lenni, ahol ez történt. Sajnos, másfelé volt dolgom és így az egész mesét egy sárgarigó mondta el nekem. Esküdözött, hogy minden szava igaz és soha életében nem hazudott. Láttá és hallotta, ami történt, semmit se felejtett el belőle, de nem is tett hozzá semmit. Csak azért beszéli el, mert nehéz annak hallgatni, aki az erdőt járja, a zöldes fényben, fürdik, amelyet a napsugár varázsol elő a lombokból és hallgatja a csendet, amely az erdő komolysága és amelyet mindenféle máról-holnapra lett zajos madár és bogár vidám zsongása szabdal össze-vissza.

A történet így szól:

Két kis fiu játszott a réten. Szombat délután volt, ami a legszebb idő a világon, mert a hét már elmúlt és a vasárnap még hátra van. Csodálatos szép nap volt és úgy érezték, hogy még eddig sohase töltötték ilyen jól az időt, mint ma. Minden játékuk nagyszerűen sikerült, még a repülőgépek is, amelyet kis fadarabokból és kemény papírból tákoltak össze, még ez a gyöngye kis repülőgép is fel tudott kapni a levegőbe.

pompás ívekben fordult erre-arra és még terhet is rakhattak rá, mikor másodszor is fölengettek. Mintha csak ott állt volna valaki a hátuk mögött, akít nem láthattak, de aki arra vigyázott, hogy minél szebben játszassanak és minél jobban érezzék magukat.

Már egészen eltelték az örömtől és boldogságtól, amikor úgy gondolták, hogy nem játszanak többet. Elkomolyodva ültek le egymás mellé egy kis gyepes halomra, hallgattak és a lelkükben azért tovább muzsikált a jó érzés, amely játékközben elfogta őket. Szerették a mezőt, amely körülöttük színesedett és lélekezett, szerették a napsugarat, amely lényessé varázsolta a kis füveket és meg-megesillant a patakban, szerették a távoli mély lombu erdőt, a jó levegőt, szerették az apró játékszereket, amelyeket maguk elé gyűjtöttek a földre, hogy hazavihessék őket. Elég sokáig ültek szótlannul, míg végre halkán megszólalt az egyik:

— Olyan boldog vagyok, — mondta.

— Én is — felelte a másik. És tovább hallgattak.

— Pista, — szölt végül az első s az egyik kinyújtott lábával megérintette a kis repülőgépet — hallottad-e már azt, hogy „tündéri nap?”

— Hallottam. Miért kérded? — kérdezte ez felé fordulva.

— Csak úgy. Eszembe jutott, hogy ez a mai nap olyan. De hol marad a tündér?

— A tündér?

— Igen. Ha tündéri nap van, akkor tündér is van. Hiszed?

— Hát... talán igaz. De akkor meg hol a tündér?

— Itt vagyok. — mondta erre egy hang. A két gyermek fölrebbent és hátrafordult. Egy csöppet sem ijedtek meg, mert annál mosolygósabbat, kedvesebbet, mint ami előttük állt, nem láttak még soha. Egy bámultak rá, mint a gyermekek az édesanyjára, ha új ruhában látja meg.

— Miből van a ruhád? — kérdezte Pista fiú. Szitakötő szárnya. Azért olyan kék és ragyogó.

— Letepted a szitakötőkről és megvarrtad? — kérdezte a másik gyerek. A tündér kacagott.

— Oh, te kisest fiú! A főtündérnek annyi ilyen szövete van, hogy nyári hajnalon, ha jó kedvű támad, az egész föld körül végigfonja és meg csokrot is köt a végére. Jut belőle a szitakötőknek is egy ruhára való, meg nekem is.

— Miért vagy olyan kicsi? — kérdezte most ismét a másik fiú, az Imre nevű. Akkora vagy, mint egy tízéves iskoláslány, csak szebb vagy.

— Én erdei tündér vagyok, azok mind ekkorák, mint én. Azért van ez így, hogy a mókus ne féljen tőlünk. De azért, — tette hozzá nagyon komolyan — mi is nagyon sokat tudunk ám!

— És igazán tündér vagy? — kérdezte Pista hirtelen.

A tündér nem haragudott.

— Idenézz, ha nem hiszed.

Egyet perdült és a két kezével széjjelhintett valami semmit, mintha magot vetne. És abban a pillanatban ezernyi-ezer mosolygós kis gyermekkel telt meg a mező, mind feléje fordultak és integettek.

— Csend, — mondta a kicsi tündér és eltűntek megint. — Hiszed most már? — kérdezte Pistától.

— Hiszem, — mondta a fiú tágranyílt szemmel. A szíve úgy kopogott, hogy szinte hallani lehetett.

— Nem játszauál velünk? — kérdezte Im-

re. — Veled nagyszerűen lehetne játszani. És talán nem is vagy olyan sirós, mint a kislányok. Azokat hátba se lehet vágni.

— Uljünk le egy kicsit ide, — mondta a tündér és letelepedtek egymás mellé. A tündér közben ült.

— Mit játszszak veletek? — kérdezte.

— Bujócskát.

— Azt nem lehet. Ha elbujok, nem találtak meg, mert elférek egy nefelejcsvirágon. Én meg mindenütt meglátlak benneteket.

— Lapdázást.

— Egy eldobom a lapdát, hogy elvesztitek szem elől és mire visszahull, mindenféle üzenet van ráírva, amit nem tudtok elolvasni.

— Eresszük fel ezt a repülőgépet.

— Jó, — mondta a tündér. Fehér tenyerére vette az ügyetlen jóságot és megfrieskázta. A kicsi gép megzummögött, mint a szunyog és elindult. Sebeseen ment körben felfelé, mind nagyobb lett és mind erősebben bugott, a végén hatalmas repülőgép lett. Felőle, a zugása betöltötte az egész levegőt. Amikor már akkora lett, mint egy nagy mező, lassanként megnyult, a dereka megvastagodott és megfényesedett, a szárnyai eltűntek és óriási léghajóvá vált, ezernyi-ezer utassal rajta. Félélmesen nagygyá lett és a kis tündér észrevette, hogy a fiuk lélekzete is eláll.

— Csend, — mondta ismét. A léghajó szemlátomást fogyott és egyre lassabban keringett, dörgő zugása mind csendesebbé vált, mindegyre kisebbedett és erőtlenedett, már csak akkora volt, mint egy rendes nagy léghajó, azután olyan mint egy kisebb, még annál is kisebb és a végén egészen apró lett, alig hallatszott a motorja, a legvégén apró kis játékszerre vált és erőtlenül hullt vissza a fiuk lába elé, mint egy falevél. Megnézték: az ő játékuuk volt megint. Némán néztek egymásra és a kis tündérre.

— Gyönyörű volt! — lelkesedett Pista. — Drága tündér, mit tudsz még?

— Tudok sebet gyógyítani. Ide nézz.

Az ujjával a Pista térdére mutatott, oda, ahol a nadrág szövete egészen el volt kopva. Mondjuk meg úgy, ahogy van: a nadrág rongyos volt. Abban a pillanatban, amikor rámutatott, a szakadások eltűntek és a nadrág ép lett megint. Pista szinte sirt.

— Hagyd úgy, kicsi tündér, — könyörgött. — Hadd örüljön az édesanyám, hogy nem kell megvarrnia.

— Mit, hát az ilyen rongyos nadrágot még megvarrjátok? — kérdezte Imre hangosan. A tündér ránézett és ettől egészen elszorult az Imre toroka. Most már nem tudott volna olyan hangosan kérdezni, mint az előbb.

— Ha így hagyja a tündér, — mondta Pista remegő hangon — akkor nem kell megvarrni... De különben...

— Mondd csak, Pista fiu, — kérte a tündér.

— Különben meg kell... És már mondta az édesanyám, hogy nincs ilyen színű foltja... és ujat nem vehet, mert nincs miből...

— Nézd, Pista, — mondta Imre sebesen — nekem van egy régi nadrágom, de még egészen jó. Odaadom. Kell?

— Nem kell, — felelte Pista dacosan. — Dobb el, ha nem jársz benne. Nekem nem kell ajándék.

A tündér hirtelen eltűnt. Nem is keresték. Mind a ketten felálltak és keményen néztek egymás szemébe. Pista mélyen meg volt bántva és Imre azért haragudott, mert nem fogadták el tőle azt, amit olyan jó szívvvel ajánlott.

— Béküljtek ki, — mondta egy komoly hang. — Addig nem jövök vissza közétek.

A két fiu csak állt és nézett. Egyik se mozdult.

Hideg szél fujt a hegyek felől. A nap már jó alacsonyan állott. — Holnap vasárnap lesz.

Egyszerre csak megszólalt Pista, de a hangja úgy csengett, mintha nem is ő beszélt volna:

— Én nem haragszom.

— Én se, — felelte Imre.

Az egyik lassan letelepedett a helyére, a másik mellé ült. De nem beszélgettek és úgy érezték, hogy ezentúl már nem lesznek olyan igazi jó pajtások.

Valaki hangosan, kedvesen kacagott a hátuk mögött. Visszanéztek: a kis tündér volt ott fekete ruhában. A fiuk meglepődve vették észre, hogy átölelőzött, de egyikük sem szólt semmit.

— Játsszunk valamit, — kedveskedett a tündér, mintha semmit se látott volna, pedig tudta, hogy ezek ketten nem békültek ki egymással. — Tudjátok mit, repüljünk!

— Ezen a gépen? — kérdezte Imre sötéten.

— Dehogy is! Majd szárnyat rakok rátok. Nekem nem kell semmi. Gyere, Pista, segíts! Hamar! Tépjél huszonnégy fűszálat, azután harmincat, azután tizenkettőt és azután annyit,

amennyit akarsz. Te is, Imre. Ha megvan, adjátok ide. Siessetek, mert esteledik.

A fiuk nekifogtak. Amikor készen voltak vele, átadták a kis tündérnek. No, olyan munkát még nem láttak, amilyent a tündér művelt itt! Úgy peregték a kis fehér ujjai, hogy látni se lehetett őket. Átkötötte a hónuk alján a szálat és a hátukon megfonta, még a két sarkukra is jutott egy-egy apró szárnyaecska. Pillanat alatt készen volt. A tündér még egyszer végignézte őket, megrángatta itt-ott a szárnyakat, hogy feszesen álljanak és közben nagyokat nevetett rajtuk, amint égő pofáeszkával, szivdobogva, kíváncsian állottak ott.

— Hát most — kezdte volna a tündér.

— Megállj, egy pillanatra! — kiáltott Pista. — Nem megyek addig, amíg nem mondd meg, hogy miért tépettél velünk huszonnégy, harminc és tizenhét fűszálat. És miért mondtad, hogy annyit tépjünk utána, amennyit akarunk? Láttam, amikor az enyéimből eldobtál egy néhányat és az Imre szálaihoz hozzáfettél. Mi volt ez? Miért nem vagy őszinte hozzánk?

A tündér összerántotta a szemöldökét:

— Megmondom, de ugysem érted meg. Hallgass ide:

**„Sorra hullnak mind az órák,
összebuknak a napok,
hónap hordja a molyóját,
lassan ballag el az év,
nem nézi, hogy mit kapott.”**

A végét nem mondom el, akárhogy is kéred, Pista fiu.

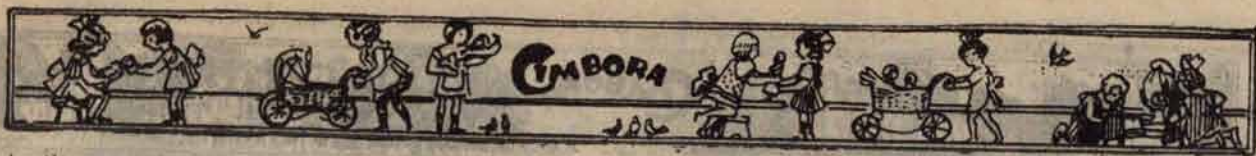
— Hová viszel? — kérdezte Imre szorongva.

— A jövőbe. De most csend legyen. Mondjátok utánam:

**„Ki amennyi szálat tépett
szálljon által annyi ével,
vissza semmit sem hozunk,
elmegyünk, találkozunk.”**

A fiuk halkán, el-elakadó szóval mondták utána. És ahogy az utolsó szó elhangzott, a fűből font szárnyak villámgyorsan rezegni kezdtek. Vakító fehér fény lobbant fel a földből. A levegő megzugott a fülük mellett és mire kinyitották a szemüket, már toronymagasságban szálltak. A kis tündér ott repült kettőjük között.

Az a sárgarigó, aki ezt a történetet elmondta, dehogyan is tudott volna olyan sebesen és olyan magasra repülni! De a rigó ravasz volt.

Amikor a tündér a szárnyakat fonta, titokban elkapott egy fűszálat és a csőrében tartogatta. Így aztán épen olyan nagyszerűen repült ő is, mint azok hárman. Folyton a nyomukban volt, de szót se szólt, úgy hogy nem is vették észre. Szemfüles kis csavargó! De neki köszönhetem, hogy mindent megtudtam én is.

Hegyek ormán, völgyek felett, széleseben haladt a három repülő. Csudálatos dolog volt ez! A fiuk egyre jobban nőttek: most már tizenöt éveseknek látszottak. Imre egy fényes szőrű póni lovon ült, szép új lovaglórúhában, bizonyosan az apja vette neki. Pistán erős, kékszinű vászonruha volt, a kezében egy csavarkules: nini, hát szerelő lett belőle? De jóformán még rá sem érték csodálkozni, már husz évesek lettek. Imre egy nagy, zöld autó kormányánál ült és mellette ült a soffőr, az meg Pista volt. Így voltak ők együtt, de az autó az Imréé volt, Pista járt vele, ha Imre megunta az autóvezetés mulatságát. Hogy zugott a nagy, nehéz gép a levegőben! S a kis tündér ott ült a hűtő tetején, elől, dalolt, mint a pacsirta és két kézzel verte hozzá a taktust. Nagyon gyors, lelkes nő-tát fujhatott, mert egyszeriben harminc évesek lettek a fiuk, két nagy, szálas, vállas férfi ült a repülőgépekben, mert ime repülőgép lett az autóból s belőlük igazi repülők. Imréé volt a gép, Pista volt a pilóta. A kis tündér az ujjával mutogatott jobbra-balra és mindig arra szálltak, amerre mutatott. Hatalmas, jéggel és hóval borított havas gerince fölött, lassan hömpölygő, szédítő mélyen és messzi huzódó folyam hosszában, keskeny és szakadékos feketé völgyek felett suhantak el és egyszerre csak kiértek a tengerre, a végtelen vízre.

A tündér egy kis pontra mutatott a vizek fölött. Apró sziget volt ott, magasan emelkedett ki a vízből és ahogy közelebb értek, mintha észrevették volna a fő-tündért, aki épen a szítakötő-selyem fátyolát lengette a szélben. A repülőgép egyre lassabban szállt, lefelé igyekezett és suhanó ívben, lágyan simult rá a sziget földjére s ott megzökkent egy kicsit.

— Megérkeztiünk, — mondta a tündér komolyan és a hangja csengett. — Szálljatok ki, fiuk. Ismeritek egymást?

A fiuk kiugrottak a gépből. Pista szólalt meg előbb:

— Én ismerem ezt az embert. Én vagyok az ő gépvezetője. Ő fizet engem. Annyit fizet nekem, hogy szükösen megélhetek belőle, de ő ezerszer annyit költ el.

— Én is ismerem ezt az embert, — felelt Imre gögösen. Azt hiszi, hogy sokat ér, pedig csak a gépet tudja vezetni. De én sokat tanul-tam és egy nagy-nagy gyárat vezeték, én vagyok az igazgató. Sok, nagyon sok embernek adók munkát és fizetést, persze mindegyiknek nem adhatok annyi pénzt, amennyi nekem magam-nak kell.

— Lárifári, ez egészen fordítva van. Azért jut neked annyi, mert keveset juttatsz másnak.

— Csend, — mondta a tündér. — Így nem tehetek köztetek igazságot. Az egyik máskép lát, mint a másik. Mi jut eszetekbe! Ez így nincs rendben. Inkább arra feleljetek: ki lát szebbet kettőtök közül?

— Nem értjük, — felelték egyszerre.

— Azt kérdeztem, hogy kinek szebb az élete kettőtök közül? Mert az mindent szebbnek lát, mint a másik.

A fiuk nem feleltek, mert most sem értet-ték. Honnan tudta volna az egyik, hogy mit lát a másik? Körülnéztek. A sziget partján békésen morajlott a tenger, apró fodrok gyűrűztek szün-telenül a part felé. Mire odaértek, felcsapódtak a partra, megloccsant a hullám, fehér habba vált és pezsege olvadt szét megint, ahogy visszafolyt. Ameddig csak elláttak, mindenütt az óriási, békés víz terült el és ringatta magát. De már mindjobban alkonyodott.

— Nem feleltek, ugy-e? — szólt a tündér. — Látszik, hogy még kicsi fiuk vagytok, akármi-lyen nagyra nőtetek is. Még egyet kérdezek, arra felelni fogtok. Ha én most itthagylak ben-neteket egyedül ezen a szigeten, akkor is ilyen ellenségesen fogtok bánni egymással, vagy pe-dig együtt fogtok küzdeni, hogy megélhesetek és eljussatok innen? Mert csak ketten lesztek az egész szigeten!

— Akkor . . . nem lesz okunk haragudni, — felelte Pista. És Imre bólintott, hogy úgy van. — Akkor, — tette hozzá Pista — csak ketten le-szünk, két ember a tenger közepén, ezer vesze-delemben. Segíteni fogjuk egymást, amíg csak élünk.

— No, látod, buksi. Nem is olyan nehéz a dolog. Csak azt kell tenni, hogy mindig, mindig, amikor két embernek dolga van egymással, bánjanak úgy egymással, mintha csak ketten volnának a világon. Ezt majd jobban megérti-tek, ha igazán felnőtetek mind a ketten. Most pedig: hazafelé! Imre indítsd meg a gépet!

Hogyan jutott haza a két fiu, azt a rigó nem tudta elmondani. Csacsí az ilyen madár!

Csak annyit látott még, hogy amikor ismét ott voltak a réten, hirtelen szembefordultak egymással. Imre a Pista térdére nézett: csak olyan rongyos volt megint. Erre fogta a szép kabátját, levetette és messzi hajította magától. Hyesmit mondott: vagy mind a kettőnknek, vagy nekem se! Azután keményen kezét adott Pistának.

Még csak annyit lehetett látni, hogy Pista elfogadta a kezét és olyan derekasan, őszintén szorította meg, mintha már igazán harminc éves lett volna.

Pedig kis fiúk voltak még mind a ketten.

(Kolozsvár.)

A két pásztortáska.

Irta: CSÜRÖS EMILIA.

Egy pásztortáska magot az őszi szél felsodort a kőfal kövei közé. Homok, por is került rá és távasszal szép, zsegezőld növény bujt ki a pásztortáska magból. A fal tövében is zöldültek hasonló levélkéek, melyek csakhamar bimbót és virágot bontottak. Egy reggel, amikor felnéztek a lent nyíló fehér pásztortáska virágok, esodálkozva látták, hogy fent a várfalon is nyílik egy virág, mely éppen olyan, mint ők. Nézegettek egymásfelé, aztán egyszer csak megszólalt az egyik a járda kövei közül.

— Talán bizony lenézel most minket, hogy olyan magasra kerültél!

Szeliden felelt a magashól a virág:

— Dehogy is nézlek le, csak azon esodálkozom, hogy kerültünk olyan távol egymástól, amikor úgy látom, testvérek vagyunk.

— Talán bizony éppen ezért uralkodni akarsz fölöttünk! — felelt az alsó virág. — De már abból nem eszel! Mi is érünk annyit, mint te, hiába hordod olyan magasan a fejedet!

— Már miért hordanám én magasan a fejedet? Hiszen én is csak azt tettem, amit ti, kicsiráztam, bimbót hajtottam és virágot nyitottam. Csak annak a hatalomnak engedelmesskedtem, mely valamennyiünket a földre parancsol. Hogy feljebb kerültem, mint ti, arról épp úgy nem teherem, mint ahogy ti sem vagytok annak okai, hogy lent maradtatok.

Az alsó virág már nem felelhetett erre, mert egy utcaseprő olyan erősen csapta rá a seprűjét, hogy tövéből kiforgatta az egész virágot a járda kövei közül.

Ugyanakkor egy szigorú férfi sétált a kertben a kőfal mögött. A pásztortáska előtt megállt.

— Mégis hallatlan, hogy elhanyagolják ezt a kertet. Már a falat is kiveri a gyom.

Es mérgesen tépte ki a pásztortáskát a kőfal kövei közül, hogy kidobja az utcára.

Igy találkozott a két virág. A járda melletti mérgesen morogta:

— Mégis csak hitványság így bánni el ve-lünk. Még ki sem nyílhattam teljesen, máris kitéptek. Hát, miért kellett akkor kicsiráznom?

A másik szeliden felelt: — Nem tettél soha semmi jót? Rajtam egyszer megpihent egy méhecske, hogy a napon megszáritsa összezárt szárnyait. Én azt hiszem, ezért lettem.

A másik nem felelt, mert már alétan hajtotta fejét a porba. Még hallotta testvérének csöndes szavait:

— Hiszen olyan rövid az élet, hogy a jóra is kevés időnk jut, kár egy pillanatot is rossz érzéseknek szentelni. Jöcelekedettel és egymás iránti szeretettel a szívünkben, értékesen tölthetjük el életünket, bármilyen parányi is legyen az.

(Kolozsvár.)

Egyszerű számtan.

Tanító: Ha negyvenből elveszel huszat, menyi marad?

Lacika: (hallgat.)

Tanító: Ejnye, ejnye! Ha van a zsebedben két husz leies és abból elveszed az egyiket, mit gondolsz, mi marad a zsebedben?

Lacika: (kivágja) Lyuk.

Szilasy Bálint szép históriája.

Írta: Fábian Gyula - Rajzolta: Fábiané Biczó Ilona.

Amilyen haragos volt a basa azelőtt, olyan jókedve kerekedett a Süket uram halálugrása után.

— Hallod-e, te gyaúr! Meghagyom az életemet, mert a mai napomat ugyancsak nem töltöt-

tem unalomban. Ezt neked köszönhetem. De takarodj most azután hamarosan a szemem elé, amíg jókedvemben vagyok!

Ezt Deberhán basa törökül mondta ugyan, de Süket uram nagyon jól megértette. Mélyen meghajolt a basa előtt és Pál diákkal eltávozott.

A basa derüs hangulatban ment föl a várba. Sokat nevetett a különös histórián, amelyenről (igaza volt Pál diáknak!) csak az Ezeregy-éjszaka meséiben hallotti.

Pál diák a szállására vezette Süket uramat. Jól megvendégelte. Egy szépen serdülő, kis magyar rabléány hordta fel a török módra készített ételeket. Pál diák a kis lányhoz fordult.

Esztikém! Serbet helyett bort hozz a pincéből! A pince sarkában öt pókhálós üveg van. Azokból hozz fel kettőt. Tokaji asszubor. Saját termésem lehetne, de hát az Isten másképp akarta!

— Pál diák! Én gyűlölöm a törököt. Eddig a töröknél jobban csak azokat a diákokat utáltam, akik török szolgálatba állították. De ha minden írődiák kögyelmű lelkével bír, akkor nagyra becsülöm őket.

— Bizony nehéz a mi sorsunk! A töröktől kapjuk a kenyerünket. Jó kenyeret. A vérünket pedig, a mi véruink haj! a magyarhoz huz! Szolgálunk is a hazánknak, ott, ahol tehetjük. És mi a fizetségünk? Ha a török rájön, hogy valami fontos hírrel szolgálunk, menten karóba huz, ha pedig a király katonái elfognak, rosszabbul bánnak el a magyar diákkal, mint a kutyaival. Elevenen megnyuzzák, a nyelvét tépik ki, halálra kinnözzák. Áruló bélyeget sütnek ránk itt is, ott is. Pedig, haj, mi hűségesek vagyunk legfőbb szentségünkhöz: — a magyar szóhoz. Ez maradt meg nekiünk. Ez a mi Isteniünk.

Pál diák az asztalra borult. Esztike odament hozzá, megesókolta a kezét. Pál diák fölriadt. Megsimogatta a lányka selyem haját.

— Ugyebár Esztikém, csak a dal vigasztal meg bennünket? Ez maradt meg nekünk hazulról. Este, amikor csak a csillagok ragyognak az égen, kinyitjuk az ablakot és elnézegetjük az ég kárpitját. Ilyenkor elénekel Esztike egy pár magyar dalt, virág-éneket. Ugyan Esztikém, énekelj valamit!

Esztike az ölébe ejtette a kezét és nagyon egyszerűen ezüstös, kis-gyerek hangoeszkáján énekel.

*Ezer csillag ragyog föl az égen,
Minden este csak azokat nézem,
Ezer közül eggyel mindig látok:
Azt, amelyik messze, Tokaj fölött ragyog.*

*Azt keresem, hogy mi ragyog benne?
Tüzes gyémánt, vagy a rózsám szeme?
Vagy hatalmas napnak villogása?
Hej! eggyik se!
Elhalt anyám könnycsepp ragyogása,
Ki égben is a könnyét hullatja,
Ményszámban a fiát siratja.*

Süket uramnak homályos lett a szeme. Nagyon meghatotta a szívét a szomorú ének. Nem restelkedett azon, hogy majdnem sirva fakadt. Pál diák keserűen felsóhajtott, majd a lelke szakadt ki.

— Hej, bizony a pribék diáknak senki barátja nincs, hacsak az édes anyja nem tekint le rá a csillagok közül...

Eszti ke Pál diákhoz simult.

— No meg ez a kis lányka! Ő tartja bennem a lelket. Száz meg száz virág-éneket tud, Hogy kitől tanulta? Azt csak a jó Isten tudja! Kis bogaram, dalos madaram! No, de ne busuljunk. Nem lehet ez másképen. Vigadjunk. Tudunk mi mást is, nemcsak szomorkodni!...

A harci paripa.

Másnap Süket uram nagy hálálkodással elbucszott Pál diáktól, aki még kalauzt is adott melléje, hogy Erdőhátra eljuthasson.

Deberhán hívatta Pál diákokat.

— Ma délelőtt ne tanulj Szelimmel. Itt maradsz. Levelet íratok a budai basához. Elmondom, hogy milyen csufságba ejtett engem Sintán bég. A fejét követelem.

— Hallgasd meg alázatos szolgáló szavait. Ne így állj te bosszút a bégen! Arról, ami itten történt, senki sem tud hiv szolgáládon kívül. Azok hallgatnak, mint a sir. Amíg pedig a világ nem tud semmit, csufság sem esik. Hasonlóval fizesz vissza te is a gyöngyösi bég álnokságát. Ezzel jobban bünteted őt, mintha dobra ütöd ezt a históriát.

— Beszélj, diák!

Pál diák elmondta a tervét a basának. Ez nagyot nevetett rajta.

— Jól van, diák! Ördögöd van. Hát, csak menj és ird meg azt a levelet és indítsd utnak az ajándékkal együtt, amelyet Sintán bégnek szántál! Nesze tíz arany!

Pál diák elvonult az írókamrájába és megírta a levelet. Azután lement a várta-szobába, katonákat hívott elő. Még a basa is lejött, hogy megnézze, elég pompával vonul-e az ajándékot vivő csapat Gyöngyösre? Hogy még nagyobb legyen a parádé, három sipost állítottak a katonák elé.

A basa úgy nevetett, hogy a könnyei is csorogtak, amikor a fényes követség a rikoltó sipszóra gangosan léptetve, kivonult a hatvani várból.

Gyöngyösön nagy örömet keltett a szép török csapat bevonulása. Az egész örség az udvarra gyülekezett és bámulta a pompás lovagokat. Csak Mankucs vitézt nem lehetett látni sehol. Amikor hazajött Hatvanból, nagy lábfejéről panaszkodott és kocsin elvitette magát a budai csoda-dervishöz, hogy olvasson a lábára valami hathatós szúrát a koránból, amelytől kiáll a köszvény belőle. Csodálatosképen Fati asszony is elkérelőzött Halasra, ahol állítólag az apja élt az ottani bég szolgálatában. Az sem volt hát Gyöngyösön.

Diszes öltözerű iszpani tizedes lepelt a bég elé. Keresztre rakott karral meghajolt előtte. Levelet vett elő az öve mellől és átnyújtotta Sintán bégnek. Ez nagy örömmel bontotta szét és olvasta a hatvani basa levelét:

Kedves szolgálóm, vitéz gyöngyösi bég!

Nincsen szebb virágja az emberi léleknek a szíves barátságúnál. Ez a virág illatozott a te szívedben, amikor szép ajándékokat küldtél nekem. Hidd el, hogy nagy örömet szerezte nekem a küldött fegyverekkel, legkiválózt azonban a szép rableánnyal, akinek a hangja palóban ékeesebb a fülemüle szavánál.

Én is kimutatom irántad való barátságomat, és a tiédhez hasonló értékű ajándékot küldök neked. A te híres vitézségedhez legjobban illik egy harci paripa. Nemes nérből való, mint amilyenbel virágod vagy. Okos és bátor, mint te. Szépsége a te daltás alakodhoz illik. Különös érzéke ennek a nemes állatnak, hogy jobb ugró neres a padisah egész birodalmában! Bizony mondom, hogy méltó hozzád ez a nemes állat, ha felálsz rá, nem fog fölülmulni deliségben, vitézségen senki.

Vegadd vitéz bég köszönetemet.

Béke veled.

DELI DEBERHÁN, hatvani basa.

(Folytatása következik.)

Cica mama bosszuja.

Irta: R. BERDE MÁRIA.

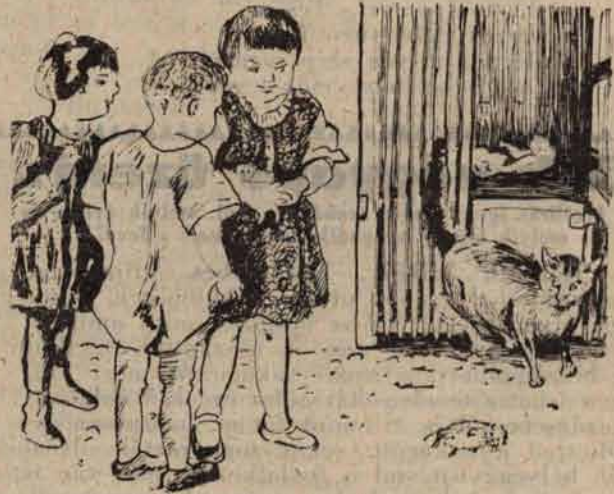
Áli buba szemmeresztve
Mit bámul ugy a ketrecbe?
Jaj, hogy örvend — meg is ijed,
Keresztmama, soha ilyet!
Három cicus, jaj, de csöppek!
Talán ma születtek éppen!
Tátogatják pici szájuk,
Leragadva a pillájuk.

Jól van, édes Áli buba,
Elég legyen most a csuda.
Cica mama nem szereti,
Ha fiait nézegeti.
Ha fogdossa, nyuzza őket,
Var lepi be a szemüket,
Cica mama fogja magát,
Eldugdossa lányát, fiát:

„Keresztmama csak ugy beszél”,
Mihelyt elmegy, hoppy mint a szél,
Áli buba a ketrecnek!
Szegény cicák, hogy reszketnek!
Fogja őket, nyuzza, tépi,
Cica mama sirva nézi!
Ugy könyörög: nyiu-nyau!
Auyaszynnek ez iszonyu!

Később Áli rossz szándékkal
Jön a pajkos barátnekkal,
A cicákat tapogatják,
Kézről-kézre adogatják,
Cica mama dörrel-durral
Nézi őket s bosszút forral,
Es a ketrec reggel pusztá:
Volt cicuska, nincs cicuska.

Telnek hetek, mulnak hetek,
Áli busul, szinte beteg,
Cica mamát kényeztetéi,
Pufpánkóval etetgeti,
Áli buba bárhogy jaigat:
Cica mama bölcsen hallgat.
Hogy mit gondol, mit nem gondol?
Nincs rossz kedve, sőt dorombol.

Egyszer aztán, — macska-fogás —
Ajtó előtt nagy nyávogás.
Agyból ugrik Áli buba,
Ajtot nyitni. Jaj beh csuda!
Három cicus a küszöbön,
Kövérek mint túros-bödön,
Cica mama a közepen
Bemutatja mindet szépen.

„Ez a bufti, ez a círmos:
Emek neve Kandi Vilmos.
Ez a karesu, tarkafarku:
Tigris legyen, nincsen alku!
Ez a piros, ez a Tessa,
Híres egérnyuzó lesz!
Ugye, milyen szép nemzetség?
Áli buba, most már tessék!

Tessék őket tejjre főgni,
Bárhogy főgnak még nyafogni.
Egy kis vessző, az is jó lesz,
Ha nem tudnak, mi a mőres!
Tisztességre, tisztasságra
Tanítsd őket, Áli, drága!
Én sem csupán heverészni;
Megtanítom egerészni.

(Nagynyéd.)

Elek nagyapó üzeni:

A levélírás igen fontos szabálya: hol, melyik évben és melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

Horváth Mihály, Karánsebes. Bizonyos, hogy mindig legjobb otthon s különösen, amikor olyan szeszélyes az időjárás, mint amilyen a nyáron volt. Ha nem is utazhattál, anélkül is beszámolhatsz a nyári vakációról, mert hiszen írhatod te olvasótársaidat érdeklő dolgokat Karánsebesről is. S amint látom, hasznosan is töltötted a vakációt: sokat zongoráztál, olvastál, bélyeggyűjtéssel is foglalkoztál; már van is ezerkétszáz bélyeged. A rejtvényed sorra kerül. — **Vasas Béla, Nagyvárad.** Örvendek, hogy örömet szereztem neked, de meg is érdemelted ezt az örömet. Mire ezt az üzenetet olvasod, bizony, elröpült a vakáció, de örömmel látom, hogy te nem félsz a tanulástól, mert szerinted ez a legkevesebb, amivel a gyermekek szülei nagy jószágát csak kis részben is meghálálhatják. Ha sikerült eljutnod Anyukáddal Révbe és onnan külddenél rajzot a pályázatra, annak igen örülnék, s örülnének bizonyul az olvasótársaid is. — **Csorba Pál, Temesvár.** Szerencsén átéstél az évvégi vizsgán, most már a polgári iskolába fogsz járni. Jól esett olvasnom, hogy szüleid a ti nagy kérésetekre megrendelték a Cimborát, azzal a feltétellel, ha a mozi pénzeteknek a felét, vagyis 50 leit, erre áldozátok, s így kiáltasz fel: Oh, hát mit nem áldoztunk volna, csak hogy olvashassuk a Cimborát, Szilassy Bálint szép históriáját s Barlanghy Balambér kalandjait! Szeretettel várom további leveleidet. — **Rein Gyula, Dicsőszentmárton.** Ugy megszeretted a Cimborát, hogy amikor megérkezik, táncra perdülsz. Remélem, eddig a nyert könyvet is megkaptad, s emek örömeire is táncra perdültél. Bár az én korombeli emberek nem szoktak táncolni, de ígérem neked, hogy én is táncra perdülök annak az örömeire, ha majd megszépül az irásod. Az pedig csak úgy szépül meg, ha sürűn írsz Nagyapónak, s mindig szép lassan, gondosan, nagy betűkkel, aztán egyszerre csak felkiáltasz: Ejnye, de szép az irásom! — természetesen ezzel a kiáltással egyidejűleg szintén táncra perdülsz. — **Klinger Jen, Nagyszében.** Jól telt a vakációd, mert ott volt Aradról egy ti-

zenyole éves unokatestvéred, akit ti nagyon szerettek. Örvendek emek, nem különben annak is, hogy a negyedik polgári jó eredmény-nyel végeztél, de még annak is, hogy az egész család olvassa a Szilassy Bálint széphistóriáját, sőt nem csak azt, hanem mindent, ami van a Cimborában. Sose félj a rajzpályázattól, csak rajzold le azt a krampuszi emlékezetből, aki kiskorodban nálatok járt. Es rajzold le mindazt, amit csak lerajzolhatsz természet után. Számold be a nyári vakációról is. A kiadóbácsi pótolja a múlt évi 74. és az ez évi 8. és 26. számot. Egyben pótolja a nyert könyvet is. — **Pataky Pál, Buzásboesárd.** Igaz az: az ígéret szép szó, ha megadják, ugy jó. Örömmel ismerem el, hogy te ígéretedet beváltottad. — **Domimits Mimi, Saroltavár, Temes megye.** Mindakettőtök bizonyítványa kitűnő volt s ennek jutalmául megkaptátok a Cimborában hirdetett hat könyvet. Remélem, megkaptad eddig a rejtvény megfejtésért nyert könyvet is. Annak igen örvendek, hogy a Cimborát hétről-hétre szebbnek és tartalmasabbnak találod s örvendek annak is, hogy ezután szorgalmasabban írsz, hogy gyakoroldjad magadat a magyar helyesírásban, ami bizony nem is fölösleges, ha német iskolába jársz. A kiadóbácsi pótolja a múlt évi 21., 29. és az ez évi 27.-ik számot. — **László Béla, Sepsiszentgyörgy.** Levelet is várok tőled, nemesak megtejtést. — **Emmer Testvérek, Temesvár.** Jól reméltétek, mert, lám, rátok mosolygott a szerencse. — **Onák Rózsika, Brassó.** Örömmel látalak unokáim seregében s remélem, szorgalmasan írsz levelet Nagyapónak. A megfejtések sikerültek, de kár ezért kivágni a rejtvényeket az újságból. Elég ha egyszerűen jelzed, hogy ennek meg emek a rejtvénynek a megfejtése ez meg ez. Szüleidnek tolmácsold viszontüdvözletemet. — **Horváth Sarolta, Vulkán.** Bizony rég nem írtál, s nélkülöztem is kedvesen ismerős irásodat. Meleg szívre vall, hogy részvételt vagy a gazdák iránt, akik ebben az évben olv sok kárt szenvedtek a szeszélyes időjárás miatt. Örvendek, hogy részt veszel ugy a rajz, mint a beszámoló pályázatban, s hiszem, hogy mind a kettőben sikerrel. — **Heller Olga, Arad.** Igazán nincs okom a panaszkodásra, mert mostanában elég szorgalmasan írsz. Csak így legyen ezután

is. Remélem, hogy a jövő évben, amikor a felső leánykereskedelmibe jársz, akkor is szorgalmasan írsz és én bizonyos vagyok abban, hogy tökéletes leszel majd a helyes- és a szépírásban is. — **Lukács Lacika, Vulkán.** Nincs okod a szégyenkezésre, csak irjál szorgalmasan Nagyapónak, persze, mindig lassan és gondosan, s majd meglátod, hogy megjavul az írásod. Remélem, a nyert könyvet eddig már megkaptad. — **Schönheim Béla.** Két hibát követél el: az egyik az, hogy leveledből hiányzik, hol és mikor kelt, a másik az, hogy az újságból kivágtad a rejtvényeket, úgy küldted be a megfejtést, már pedig egészen fölösleges az újság megcsontítása. Ha én gyermek volnék, sajnálnám megcsontítani azt az újságot, amely nekem jó barátom. Remélem, következő alkalommal nem feledkezel meg a levélírás fontos szabályáról és nem csontkítod meg az újságot. — **Vinkler Bözsike, Simeria, Hunyadmegye.** Nagy volt az örömed, mert könyvet nyertél s örömedben akkorát kiáltottál, hogy szegény jó Anyukád ijedtében tizenkét tojást vágott földhöz. Hát még hány tojást fog földhöz vágni, amikor megkapod a könyvet! Örvendek, hogy elnézték a szeleburdiságodat, mert én is elnéztem volna, ha te csakugyan olyan kislány vagy, hogy nem bírsz magaddal, ha valami nagy öröm ér. Intézkedtem, hogy az újságot ezután ne az apukád nevére, hanem a tiedre küldjék. — **Gábor Babi, Kovászna, Háromszék megye.** Azt nem ígérhetem sem neked, sem más unokámnak, hogy a rejtvényt már a legközelebbi számban közlöm, mert sok rejtvény vár közlésre, s természetesen, a beküldés sorrendjében közlöm a rejtvényeket. Most küldött rejtvényeid közül a képrejtvények jól vannak megszerkesztve, de a rajzok nem alkalmasak sokszorosításra, a többi rejtvény ismerősnek tetszik. Ezek helyett újat eszél ki. — **Tolcsvay László, Bánffyhad, Mindakét rejtvény jó.** — **Gáll Rózsika, Marosvásárhely.** Berde Mária néni adja át neked a Cimborát olvasásra, ez azt jelenti, hogy te jó kislány vagy, s így, természetesen, nagy örömmel látlak unokáim seregében. — **Bogáthy Vilma, Sepsiszentgyörgy.** Levél ment. — **Pollák Évi és Imre, Karánsebes.** Az egyik névrejtvény sorra kerül. — **Sárga József, Szatmár.** Jó a rejtvényed, de neked sem ígérhetem, hogy a legközelebbi számban közlöm. Ha Budapestre akarod elküldeni az újságot, hogy lassák, Erdélyben is van gyermekújság s téled is van rejtvény, küldd el a 50-ik számot, melyben téled is jelent meg rejtvény. Egyébként Budapestben éppenséggel nem ismeretlen a Cimhora. Sok olvasója van ott is. — **Szabó Joly, Nagykároly.** Nem felejtettelek el, bár régen nem írtál, de „minden meg van bocsátva”, ha ismét szorgalmasan írsz. Ha Felsőbányán nyaraltál, akkor csakugyan lesz, amiről

beszámolj. Csudálom, hogy elkerülte a figyelmet a pályázati hirdetés. Nekem nincs vakációm, pedig igazad van, hogy rámférne néhány heti pihenő. — **Viktor Ilonka, Simeria.** Most találkozom először a neveddel s következő leveledben írd meg Simeria magyar nevét is. — **Horváth Ilonka, Nagyvárad.** Betegséged miatt nem írtál oly hosszú időn át, de most hál' Istennek egészséges vagy, s ígred, hogy pótolod a kényszerű mulasztást. Hát csak pótol! Rejtvényeid sorra kerül. — **Máthé Boreca, Marosvásárhely.** Szeretném, ha gyakran írnál, még pedig gondosan, hogy javuljon az írásod. — **Molnár Ibolyka, Szászváros.** Már egy éve jársz nekem a Cimhora s most írsz először. Sokszor megkezdted az írást, de nem tudtad, mit írjál, mert nem vagy gyakorlott a levélírásban. Az írásod ennek ellenkezőjét mutatja, s remélem, ezután szorgalmasan írod a leveleket. Ha már nem repülhetsz ide, mint ahogy szeretnél, hadd olvassam legalább a leveleidet. Mondanom se kell, hogy Ferike öcséddel és Józsika hugoddal együtt örömmel látlak unokáim seregében. — **Kovrig Ibolyka, Katica és Irénke, Torda.** Most kapok először töletek levelet s amint látom, szüleiteket szép családdal áldotta meg az Isten, mert már két testvéretek végezte a polgárit s te, Ibolyka negyedik, Katica második polgárista és Irénke harmadik elemista. Annak igen örvendek, hogy szeretik a Cimborát s hogy alig van könyvem, amelyet ne olvastatok volna. Dehogy esik terhemre, ha gyakran felkerestek a leveletekkel. Szeretettel várom a további leveleket. — **Zsembera Rudolf.** Megfeledezte az arról, hol kelt a leveled s így én hiába írom meg a kiadóbácsinak, hogy ebbe s ebbe az utcába küldje az újságot, mert a kiadóbácsinál az előfizetők helységenként vannak csoportosítva, s az egész könyvet végig kellene olvasnia, hogy megtalálja a nevedet. Nincs más mód, mint levelező lapon egyenesen a kiadóhivatalnak írnod. Szatmárra. Rejtvényed sorra kerül. — **Zsembera Nándor.** Te is megfeledezte arról, hol kelt a leveled. Egyébként a te rejtvényed is sorra kerül. — **Kilényi László, Arad.** Ha nem kaptál választ, elkallódott a leveled. A regények közül Szilassy Bálint szöveghistóriája körülbelül az év végéig tart, a másik regény valószínűleg októberben fejeződik be. — **Kuzsinszky Márta, Nagyvárad.** Jó sokáig nem írtál, van annak egy esztendeje s ilyen hosszú hallgatásra bizony nem méltóság a sok tanulni való. De én azért nem haragszom reád, egy az, mert nem tudok haragudni, más az, hogy látom leveledből, ha nem is írtál, szeretettel és hálás szíveddel gondoltál reám azért a „sok-sok lelki jóért”, amiben titeket, „erdélyi magyar fiukat és lányokat” részesítetek. Nemesszívűségre vall, hogy sajnálok azokat a gyermekeket, akiknek a szülei nin-

csenek abban az anyagi helyzetben, hogy járassák a Cimborát, amely szerinted, „lényeg a legjobb barát, mert benne kicsinyek és nagyok egyaránt megtalálják a nekik való olvashivatást”. — Spák Etus, Déva. Most találkozom először a neveddel. Levelet is várok, nemcsak megfejtést. — Weisz Ernőke, Petrozsény. Örömmel látlak unokáim seregében. Csak írd szorgalmasan és én minden levéledre válaszolok. Tanácsolom, hogy lassan és gondosan írd, mert az írásodra ráér a javulás. Ha a rejtvényeket szorgalmasan fejtegeted, több kilátásod van arra, hogy rád is mosolyog a szerencse. — Fenev Jolánka és Ottó, Marosvásárhely. Levelet is várok, nemcsak megfejtést.

Mi újság?

(—) A repülőgép és a postagalamb. Hallottatok már bizonyára róla, hogy régen a levélposta szolgálatában nagy szerepet játszottak a postagalambok, ezek a bámulatos ügyes, megbízható postások, melyek nagy pontossággal és hűséggel hordták-vittek a szárnyuk tolla köré sodrott levelet. De még a mai korban, a világháború alatt is nagy hasznát vették ezeknek a kis szárnyas levélhordóknak. Ma már a levegő birodalmában az uralkodást a repülőgép, az emberi tudás e nagyszerű találmánya vette át és nagyon sok országban legalább részben már a repülőgép bonyolítja le a postaforgalmat is. De azért a kis galamb se hagyja magát hatalmas gép-vetélytársa által megszegyenyíteni, aminek a bizonyossága az a verseny, amit most tartottak meg Amerikában, Auburn városában. Egy ottani postagalamb tenyésztő egyesület versenyt írt ki nyolc legkitűnőbb madárkája számára két levegőjáró, herregő óriással szemben. Hatvannyolc mérföld volt a pálya és az volt a kérdés, ki teszi meg hamarabb az utat: a postagalambok vagy a két repülőgép? A verseny eredményével a galambok nem vallottak szégyent. Az egyik repülőgépnek utközben bájja esett, le kellett szállania, míg a másik 48 perc alatt ért célhoz. De még három perc sem telt el a repülőgép beérkezése után, megérkezett az első postagalamb s utána egymásután a többi is. Nem előzték meg ugyan a repülőgépet, de oly bámulatos rövid idő alatt tették meg a hosszú utat, hogy mindeki bámulta őket a teljesítményükért.

Az ideális hashajtó a

PURGO BAYER

FEJTŐRO.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerűen, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Névrejtvény.

Beküldte: MAJOS ERZSÉBET.

Árpád, Kató, Cili, Olga, Irén, Ede, Ruth, Cézár, Nunu, Frigyes, Róza, Elza.

E nevek kezdőbetűi egy nagy fejedelem nevének adják.

Pótlórejtvény.

Beküldte: PAPP LÁSZLÓ.

Goldizsár	Óra
Etelka	János
Famás	Ignes
Henrik	Aláz
László	Livér
Emma	Ludolf

Egy nagy fejedelem nevének adják.

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség

Bajánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajánii-Mare (Nagybaczon) Jud. Treiscauna. (Háromszék-megye). E címre küldendők a „Cimbora” részére szánt kéziratok, az Elek Nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szatmár) Str. Mircea cel Mare 3.

A kiadóhivatalhoz küldendők a „Cimbora” előfizetési bejelentései és díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400 lei, negyedévenként 100 lei.
Csehszlovákiában évi 80 csechkorona, negyedévenként 20 csechkorona.

Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.

Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.

Jugoszláviában évi 200, negyedévenként 50 dinár.

Laptulajdonos: Szabadsajtó-könyvnyomda és Lapkiadó Rt.
Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

radt a vigasságnak. Hiába, nem az ő vén esontjainak való már a tánc.

Mikor tetőpontra hágott a vigasság, az igazgató ur odatelepedett Bundás koma mellé.

Kedves Bundás bácsi, megbízatásom van kigyelmedhez!

— Hallom, drága igazgató uram!

— Barlanghi Balambér ur kért meg, legyek a köröje. Szereti Lenkiezét, a kigyelmed bájos kislányát. Feleségül kéreti általam. Hozzáadja-e, Bundás bácsi?

Könnybe borult a jó öreg szeme.

— Ej, ej, alig kapom vissza, már megint el kell veszítenem? De hát ez az élet rendje! Egyedül maradunk, öregek, elrepülnek a gyerekek, kiürül a fészek! Hadd legyenek boldogok, ha szeretik egymást!

Elvitte a jó hirt az igazgató ur, oda is vezette a két szerelmezt Bundás bácsi elé.

— Legyetek boldogok, gyermekeim! — szólt könnyezve az öreg. — Legyetek nagyon boldogok, szeresetek egymást és szeressetek egy kicsit engem is! Higyjétek el, minden, minden hazugság ezen a világon, minden elpusztul, nem is kár érte. Csak egy van, ami igaz, ami nem vesz el soha, a boldogság nagy titka: a szeretet!

— Eljen! Eljen! — kiáltott, üvöltött, ordított a díszes vendégkoszoru. — Eljen a boldog ifju pár!

Menten kerek kontyot csináltak Lenkieze buksijára s még ragyogóbb kedvvel folytatták a vigasságot.

Ejféltájban még lajhár ur és élete párja is táncrea perdültek, pedig ma már sétáltak három lépést.

Mikor pirkadni kezdett a hajnal és az első villamosok esilingleve, zugva indultak a város felé, a vendégek elszéledtek és nyugovóra tértek.

— Nagyon szép volt, nagyon örültem! — bucsuzott Oroszlán öfelsége. — Mindig emlékezni fogunk erre a nagyszerű lakodalomra!

— Felséges Uram, ez csak a kezdete volt! — hajolt meg előtte mély alázattal Balambér. — Holnap reggel indulunk haza kis menyasszonyommal. Az öreg Barlanghy Adám vendégszerető hajlékában folytatjuk a lakzit három éjjel, három nap. Örökre boldoggá tenné Felséged hű alattvalóit, ha megtisztelné őket legmagasabb látogatásával!

— Köszönjük, hű szolgám, köszönjük a szíves in-

vitálást. El is mennék szívesen, de országos nagy gondjaink nem engednek el a fővárosból. Majd párdue bárót, első hadsegédünket küldjük el legmagasabb képviselőtünkben!

Felsőged végtelenül kegyes hozzánk, érdemetlenekhez, — bókolt Balambér.

— Bundás bácsinak is adhatunk talán pár napi szabadságot, nemde, Felsőg? — szólalt most meg az igazgató ur.

— Igen, majd tessék elkészíteni a szabadságlevelet, hogy aláír hassam! — felelt az oroszlán öfelsége.

Avval kezét fogott az ifjú párral, elbuesuzott az igazgató urtól és kíséretével együtt visszavonult belső barlangjaiba.

Lenkicze édesapjánál maradt, Balambért pedig Szemes doktor látta vendégül. De mielőtt elhagyta volna az állatkertet, egy távolabbi ketrecet látogatott meg. A ketrecen Sakál ur névjegye ékeskedett; a lakója szomorúan, behuzott farkkal, sunyi ábrázattal szunyókált odabenn.

— Eljöttem, hogy megfizessek önnek, Sakál ur! — dörrent meg az urfi brummogó hangja. Sakál ur ijedten vinnyogott és még nyomorúbb pofát vágott.

A hős kecskevadásznak megesezt a szíve rajta. Ejjnye, gondolta — illendő cselekedet volna az, ha most elverném ökelmén a port! Most, mikor olyan boldog vagyok, fájdalmat okozzak valakinek, még ha Sakál ur is az a valaki! Eh! üsse kő, felejtsük el az egészet! Hadd legyen igaza Bundás ipamnak: minden hazugság, csak a szeretet igaz!

Sakál ur meglepetten látta, hogy az urfi hátat fordít neki és elcétál, anélkül, hogy az ígért adományt ráverte volna.

— Hihih! — kacagott gunyosan. — Nagy csacsi ez a hős kecskevadász! Hehehe, de sok borsot török én még ökelme orra alá!

Mire kiértek az állatkertből, Balambér már el is felejtette Sakál urat. Szemes doktor uri hajlékában ledőlött egy kis hajnali szundításra, de mikor az ueca lár-mája felhangzott hozzá, talpra ugrott ismét.

— Gyerünk, Balambér, gyerünk! — biztatta magát. — Sök a dolgunk, holnap reggelig mindent rendbe kell tenni.

Elindult az accákon, egyik boltból ki, a másikba be. Nemsokára lét kecsi vitte utánna a sok csomagot. Vett

lehet szabadón eresztetni. Tudok én ennek az urnak egy igen jó helyet, ahol majd leszoktatják a csalásról: az állatkertben. Majd én fölviszem ökelmét Párdue báróval!

Szemes doktor volt az, aki így beszélt.

— Igaza van, doktor ur! — egyezett bele az öreg Barlanghy. — Lopóknak, csalóknak börtönben a helye! Mi pedig vigadjunk tovább! Ej-haj, sohase halunk meg!

Három nap, három éjjel zengett a zene, pengett a sarkantyú a Barlanghy-házban. Mire vége szakadt a dáridónak, hófelhők borították az eget, északi szél sivitott az erdőn. Az utolsó vendég alig tette ki a lábát, fehér takaró borult a tájra.

— Itt a tél, mehetünk aludni! — brummogott az öreg tekintetes ur. Bekiáltott a gyerekekhez: — Aludni, gyerekek, megjött a tél!

Elszivott még egy pipa dohányt, azután bebujt az ágyába, magára huzta a takaróját és elaludt.

Akkorra már a gyerekek szobájából is egyenletes hortyogás hallatszott. Aludt a hős kecskevadász, a rettentetetlen tarandszarvas-ölő, aludt a bájos barlangi tündér, Miss Lenke, Barlanghy Balambérné. Csöndes nyugalom borult a házra, pihentek a fáradt utasok, almodtak, ki tudja, miről!

Egyszer talán majd azt is elmesélem, hogy miről.

VÉGE.

jeznák! Itt az ősz. Barlanghy Balambér! — ezt sutogja minden. — Itthon vagyok én is! — gondolja az urfi. — Itthon vagyok, még pedig a párommal együtt. Héj, de megőrül majd édes jó apám, ha a keblére ölelhet! Vajjon vár-e bennünket szívdobogva! Ugyan kiballag-e a kapuba, lesni, jövünk-e már!

Gyorsán telik az idő, mintha álomban repülne. Alig veszi észre, már megérkeztek. Pántlikás kocsik várnak az állomáson. Jani kocsis feszes virovázban köszönti kisebbik gazdáját

— Isten hozta, az ifju urat!

— Magam is nyelkezem. Jancsi fiam! — felel az urfi. Aztán a lovakra esik a pillantása.

— De megsoványodtak szegény párak, te Jancsi! Mi dolog ez!

— Instállom, gazda szeme hizalja a marhát! — felel Janesi és zavartan forgatja kezében structollas porge kalapját. — Aztán az öreg tekintetes ur feljűk sem néz, mióta hazajött Budapestről.

— Csak nem beteg talán?

— En bizony nem tudom, instállom. Aligha valami bajja nem lesz, mert ki nem mozdul a szobából!

Ej, ej, ez már szomoru ujság! Sziessünk hát mentől gyorsabban haza, hadd lássuk, hol a baj, mi a baj!

Helyet foglaltak mindnyájan a kocsikon. Pattogott az ostor, repültek a lovak. A virágos mezők nem virágosak már. Ballangkórót kerget rajtuk a szél, hervadt levelet tépdés le a fákról.

Nemsokára elmarad az ősi barlanglakás. Balambér mosolyogva néz felé: nem áll-e a szájában Ős-rokon apó! Azután fordul az ut, elötünik a ház. Itt találkoztunk Szemes doktorral! — meséli Balambér. — Itt hitte azt, hogy oroszlán van a közelben, pedig én ordítottam.

— Hahaha! — nagyot kacag rajta a kis menyaszszony — és már tárják is a kaput, már megtorpannak a lovak a vén eperfa alatt.

De bizony öreg Barlanghy Ádám nem várta a kapuban vendégeit. Még a tornáera sem jött ki elébük. Beteg az öreg, tiszta sor, hogy beteg! — szakadt fel Balambér szívéből az aggodalom.

Nagy karosszékben találták Ádám urat, mikor benyitottak. Egy kicsit megfogyott, egy kicsit megsápadt és még most sem szaladt szerelmes fia elé. Pedig a szeme ugyancsak ragyog a boldogságtól.

— Édes fiam, édes leányom! — rebegi könnyek között. — Ha tudnátok, milyen boldoggá tettetek!

A vendégek meghatottan vártak, míg rájuk kerül a sor. Öreg Bundás apó szólni sem tudott, csak megrázta a komája mancsát emberül.

— Hát személyesen jött át komám a mézért, ugye? — dömmögött Ádám tekintetes ur. — Be jól tette, be nagyon jól tette!

— Pedig most itt lesz nagyobb szükség a mézre! — esettintett Párduc báró. — Ne vigye el kigyelmed az ifju pár elől!

Szemes doktornak azt mondta öreg Barlanghy:

— Sohasem felejtem el, mit tett értünk, doktor ur! Ha el nem viszi a fiamat Franciaországba, most nem lennénk ilyen boldogok!

Mikor kiöriülték magukat, megkérdezte Balambér, miért nem jár ki édes apja.

— Hja, ez titok, édes fiam! — felel mosolyogva az öreg. — Nagy meglepetést készítek neked!

— Azért ül mindig édesapám?

— Azért fiam, azért! Űlni kell hozzá!

— De nekem csak megmondja kigyelmed? — szölt Szemes doktor.

— Ha el nem árulja uraságod!

Odahajolt az öreg a doktor füléhez és büszkén sugta:

— Elefánt tojáson ülök!

Szemes Tóbiás majd lefordult a székről.

— Elefánt tojáson! Talán csak nem?

— De bizony igen! Mióta hazajöttem, el nem mozdultam róla!

A doktor nagyon megsajnálta szegény öreget. Mindjárt tudta, hogy ezt csak Csalóky Mátyás tehetné, senki más.

— Nem Csalóky Mátyástól kapta a tojást, Barlanghy ur? — kérdezte.

— Attól bizony! — bólintott az öreg.

— No, nem is lesz abból elefánt soha! Hiszen nem madár az elefánt, hogy tojásból keljen ki! Hogy hihetett el ilyen számárságot!

— Számárságot! — pattant fel a tekintetes ur. — Hát ha a hálókoesi nem számárság, honnan tudjam, hogy az elefánttojás számárság?

— Hadd lássam azt a tojást! — mondta a doktor.

Öreg Barlanghy felemelkedett a székről; Szemes doktor harsány nevetésre fakadt.

— Hahaha! Egy nagy kókuszdió! Kókuszdiót adott kigyelmednek Csalóky Mátyás elefánttojás gyanánt!

Az öreg ur rettentően szégyelte a dolgot vendégei előtt. Hej, csak még egyszer a szeme elé kerüljön az a Csalóky Mátyás! Majd ad ő neki elefánttojást!

— Sose mérgelődjék most már Barlanghy uram! — vigasztalta a doktor. — Több okunk vagyon most a vigasságra, mint a bosszuságra!

— Az már igaz! — derült fel Ádám ur ábrázata. — Tudom, meg is emlegetjük ezt a lakzit holtunk napjáig.

Estére fényesen ki volt világítva a Barlanghy-kuria. A környék minden valamire való nénije, bácsija, urfia, kisasszonya, ott vacsorázott a roskadozó asztaloknál. Soha ilyen eszem-iszom nem volt még ezen a tájon, de nem is lesz egyhamar.

Az első felköszöntőt Szemes doktor mondta öfelségére. A másodikat Párduc báró az ifju párra.

Mikor vége volt a vacsorának s a vendégek táncolni kezdtek, Janesi kocsis titokzatos arccal lépett a tekintetes ur elé.

— Nagy jó uram, meg van a csirkefogó! Egy róka.

— Hol, te!

— Itt van az előszobában, megkötöztem! Barlanghy Ádám kicammogott az előszobába. Ott állt a sarokban egy vörösarcu, keskeny pofájú ismerős alak. A csirkefogó: Csalóky Mátyás!

Az öreg ur felhőrdült:

— No, Csalóky, most meghalsz! Ha tudtam volna, hogy róka vagy!

De a szobából kihallatszott a zene:

„Erre jertek, itt az út, itt az út,

Nyisd ki, kislány a kaput!

Nyisd ki, kis lány, előttünk,

Ugy is te érted jöttünk,

Ugy is te érted jöttünk!”

Ádám ur leeresztette az öklét. Verekedni, gyilkolni, most? Mikor olyan jó kedve van? Mikor halálos ellenségének is megbocsátana?

— Eh, eredj, menekülj, nyomorult! — mormogta és kitérte az ajtót. Valaki azomban a vállára tette a kezét.

— Nem, Barlanghy uram, aki csal, aki lop, azt nem

— hja, ha én azt mind el tudnám mondani, hogy mit vett

Nyusztprémes, selyem-bársony diszmagyart karcsu formájára, hozzá drágaköves láncot, kardot; fehér-selyem lenyasszonyi ruhát Lenkiecének, ezüstös cipel-lővel, műtáskaszecruval. Hadd lássák odahaza, hogy telik a Barlanghyék erszényéből! Zongorát is vásárolt, még pedig költőt, egyiken Lenkieze zongorázik majd, a másik az ura kalimpál. Nem úgy van ám Barlanghyéknál mint szegény helyen!

Azután: ezüst evőkészletet huszonnégy személyre; porcellán edényeket a legszebbet, legfinomabbat. Pezsgőbort Jádászámra: süteményt, félmázsát; kávé, teát egész zsákokkal Kati szakácsnéról sem feledkezett el. Kap majd a hien ruha helyett újat, ezerszer szebbet, bár a másit is neki jut azért, Janesi kocsisnak óriási fajtékpipát vásárolt; vadonatúj szerszámot a lovainak, ezüst esattokkal, koronával. Délfelé járt az idő, amikor végre hazakerült.

Másnap, kora reggel, különös társaságot bámultak a keleti pályaudvar utasai. Kell-e mondanom, hová utazott ez a különös társaság? Eláruljam-e, ki az a drágaköpenyeges, lakkeipellős, finom uri hölgy, annak a lakkeszűz, prémkabátos, pörgekalapós úrnak a karján? Hát az a roskadozó, öreg barnabundás atyafi, aki utaztatott magán egy kipödrött bajszu, zordon nézésű katonatiszttel, Oroszlán öfelsége első hadsegédével? Talán Szemes doktort is megismerjük; most is olyan tudós, most is olyan jóságos, mint mindig; de most a felesége is vele van s a kis Honka kapaszkodik a kabátjába. Utaznak öreg Barlanghy Ádám uri hajlékába, a második lak dalomra.

Felbambor földgöngy süttog az ablak mellett menyasszonyával. Ismerős vidékeken robog a vonat; alig pár napja, hogy erre járt . . . mennyi minden történt azóta! Itt ugrottunk le édesapámmal a vonatról! — mutatja Lenkiecének. — Itt birkóztam a Dütőhassal, hogy doktor lehessenek!

Közelednek a hegyek, a zugó folyó partján fut már a vasútútja. Ismerősen integetnek a sziklák, üdvözletet esbög a folyó! De a fák üstöke megkopaszodott azóta, gyér leveleik még sápadtabbak. Odafenn, a levegőben már nem vonulnak a költöző golyák. Varju káro-gás hallik a magasból, ezüstös szálak usznak a szellő szárnyán. Tele van velők a mező, az erdő, a telegráf-